GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 63.

Z KRAKOWA DNIA 8 SIERPNIA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Petersburga d. 5 Lipca d. k.

Donoszą z Tosny pod d. 1szym Lipca: „Jego Cesarska Mość zawczoray o godzinie 5tey z południa przeieżdżał tędy z Gruzina; spotkany był przez dowódcę brygady robotników woyskowych dróg kommunikacyy Jenerała Majora Wieljatiewa, i dyrektora robót dróg (Szosse), oraz dowódcę 3go batalionu robotników woyskowych. N. Pan oglądaiąc lazaret robotników woyskowych, zachodził do iadalni, kosztował potraw przygotowanych dla chorych, zresztą we wszystkich szczegółach zakład ten zwiedził. Rozmawiał o budowaniu dróg, i zostawił naczelnikowi tych robót różne rozkazy.

Cesarska akademiia nauk Petersburgska otrzymała od Dyrektora kompanii Angielskiey Wschodnio Indyyskiey exemplarz sławnego dykcyonarza Arabskiego, Kamus zwanego, drukowanego w Kalkucie we 2 tomach.

Podług wiadomości z Bukarestu, w Odessie d. 9 Czerwca otrzymanych, przeiechał przez Bukarest z Konstantynopola do Paryża, Poseł Francuzki Margrabia de Riviere.

Z Wiednia d. 30 Lipca.

Podług doniesień z Wenecyi Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość z Arcy-Xiężną Karoliną przybyli d. 22 b. m. zrana w pożądanem zdrowiu do Cesarskiego zamku Stra, gdzie zamyślali 3 dni zabawić. J. Cesarzewicowska Mość Arcy-Xże Rainer, Vice-Król Lombardsko-Weneckiego Królestwa, przybył tamże.

O bawieniu NN. Cesarstwa w W. Xięstwie Toskańskiem mamy tu następuiące doniesienie: D. 12 udali się NN. Cesarstwo w towarzystwie Xięstwa Saskich i W. Xcia Toskańskiego do Pizy, a d. 14 do Liworna; wszędzie byli wystrzałami z dział, odgłosem wszystkich dzwonów, oświeceniami i uroczystościami przyymowani. D. 16 Cesarzowa, a d. 17 Cesarz i W. Xiąże powrócili do Florencyi. Uroczystości luminara przeszkodził cokolwiek wiatr, a mianowicie głównemu wystawieniu w ogniu zamku Schönbrun. W Liwornie zaszczycił J. C. K. Mość dany przez tamteyszych kupców i zgromadzenie żydowskie bal obecnością swoią, iako

też przedziwnie urządzony tamteyszy lazaret zdrowia.

Z Berlina d. 31 Lipca.

Nayiasnieyszy Król nasz raczył Xciu Karolowi Alex. Thurn i Taxis w nagrodę za przypadłe na skarb J. K. Mci w nowo nabytych prowincyiach Zareńskich poczty, udzielić nayłaskawiey prawem lennym dobra narodowe w Wielkim Xięstwie Poznańskiem Krotoszyn, Orpiszewo i Rozdrażewo, pod nazwiskiem Xięstwa Krotoszyńskiego, które Xiestwo w niedostatku męzkich dziedziców tego Xcia spada na iego stryia, Xcia Maxymiliana i męzkich iego potomków.

Czytamy w Gazetach tuteyszych co następuie: — " Wyrok sądu woiennego, zatwierdzony przez Króla Jmci, skazał Pułkownika Massenbach na pozbawienie go stopnia woyskowego, i 14stoletnie więzienie w twierdzy. Pierwszy rozpoczęty przeciwko niemu proces o kapitulacyią korpusu Hohenlohe pod Prenzlow, przypisaną ziemu rozporządzeniu Pułkowo: Massenbach, będącego zastępcą głownego kwatermistrza, kazał Monarcha zaniechać w skutku prośby Massenbacha o przebaczenie i oświadczenia iego, iż dla osłabionego zdrowia pobłądził przez uchybienie przezorności, i czuie że zawinił. Przebaczono mu oraz ubliżaiące uszanowaniu twierdzenia, iakich sobie wpierwszych trzech tomach Pamiętników o stósunkach swoich z kraiem Pruskim pozwolił; lecz czwarty tom, iuż powiększey części wydrukowany, a obeymuiący kilka pism tyczących się służby, i wyiętych z tayne o archiwum o stosunkach Pruskich woyskowych i politycznych, zakupiono na rzecz rządu u xięgarza, który go miał przedawać, i któremu za to 4 do 5000 talarów zapłacono, a tym sposobem rozchodzeniu się iego zapobieżono. Zakazano potem surowo rzeczonemu Pułkownikowi dalszego drukowania Pamiętników iego, na co dobrowolnie przystał. Mimo tego iednak pracował nad nowym Pamiętnikiem w 8 tomach, wraz z 4ma dawnieyszemi, a te podług zdania kommissyi głównego sztabu obeymowały wiele papierów służbowych i innych pism, których ogłoszenie mogłoby bydź bardzo szkodliwem dla kraiu Pruskiego. Chciał rękopism ten przedać rządowi za 11,500 frydrychsdorów, zagrażaiąc iż w przeciwnym razie każe go wydrukować, i w zmyślonem liście twierdził, że pewny dom handlowy Angielski ofiarował mu powyższą summę. Za taki występek uwięziono Massenbacha w Sierpniu r. 1817 w Frankforcie nad Menem, i dla badania do Kistryna zaprowadzono, a papiery iego zabrano. Sam niejako wydał na siebie wyrok; w napisaney bowiem przez siebie instrukcyi dla głównego sztabu kwatermistrzostwa, wyraża: Zaden officer głównepo sztabu nic nie może drukiem ogłaszać, na co nie ma stósownego od Króla Jmci pozwolenia. gdyby wbrew sprawiedliwemu Monarchy spodziewaniu, iaki członek głównego sztabu pozwolił sobie w naymnieyszey nawet cząstce uchybić włożonym na siebie obowiązkom milczenia, taki zasługuie na naysurowsze ukaranie, a w miarę skutków, którebyby ztąd wyniknąć mogły, może bydź osadzony w twierdzy na całe życie. Zaden officer głównego sztabu, przymuszony oddalić się ze służby, nie może nigdy, bez względu na iakiekolwiek bądź przyczyny wyiechać zagranicę. —— Massenbach wziął z sobą nawet papiery służbowe zagranicę. Nayważnieysze iego po-

wód, którym hańbiące swoie żądanie, aby Rząd przez wyliczenie mu pieniędzy okupił popełnioną przez niego zdradę kraiu, usprawiedliwić usiłował, pochodził z bardzo nadwerężonego stanu maiątku iego, i nie mógł natu alnie znaleść żadnego w sędu u sędziów. Sam Massenbach w obecności obrońcy swego wyznał otwarcie: Prawda, iż czynności moie musiały skłonić Rząd do takiego zemną postępowania, iakie przedsięwziął, i wtey mierze żadnego mu wyrzutu czynić nie mogę. Poznaię dobrze wielkość moiey winy, i mocno tego żałuię.

Senat Uniwersytetu Berlińskiego kazał przyb ć na bramie domu swoiego następuiące obwieszczenie: —— "Z rozkazu władz zwierzchniczych ogłasza się uczniom tuteyszym, iż każdy z nich na wezwanie wyznacz ney bezpośrednie kommissyi do rozpoznania oskarżeń o tayne polityczne związki, natychmiast bez żadnego oporu przed wspomnioną kommissyą stawić s ę powinien, inaczey wystawiłby się na nieprzyiemność rzeczywistego zapozwania.,,

Gazety tuteysze wyrażaią, iż dnia 7 Września roku przyszłego 1820 o godzinie 1wszey i 26 minutach po południu będzie w zachodnich Niemczech widzialne zaćmienie słońca, naywiększe z tych, ktąre od roku 1764 zdarzyły się, a drugie podobne dopiero w roku 1847 przypadnie. Nie będzie zaś tak dob ze widzialnem z drugiey strony Lipska ku Wiedniowi i Berlinowi ,i po za Akwisgranem.

Z Paryża d. 21 Lipca.

Onegday po Mszy przyymował Król Ministrów, Marszałków, wyższych officerów, tudzież Parów i Deputowanych.

D . . . zostały posiedzenia obu izb na mocy rozporządzenia Królewskiego zakończone. Członki obu izb rozeszły się przy okrzykach: Niech żyie Król! — Lubo izby zmnieyszyły podatek gruntowy i od okien o 20 mill. Fr. rocznie, Minister skarbowy Louis oświadczył iednak w izbie Parów, iż musi bydź aż do Grudnia podług dotychczasowego rozkładu wybierany, ponieważ nowy rozkład nie może bydź przed tym czasem wygotowany. Dziennik Sporów nagania śmiałość Ministra oświadczaiącego, że ustąpione 20 mill. muszą wszel ko bydź zapłacone. Deputowani, wyraża, ieszcze się nie roziechali, i będą widzieli iak ich postanowienia są uskuteczniane.

Król mianował Xcia Richelieu (iak pisma Angielskie twierdzą) W. Łowczym, i urząd iego pierwszego szambelana nieiest ieszcze ustąpiony. —— Pomimo bawienia swoiego w St. Cloud trudni się ciągle Król sprawami rządowemi. Ministrowie zdaią mu codzienne sprawy, i Ministrowskie rady bywaią w St. Cloud.

Wydatki tuteyszey policyi wynoszą rocznie przeszło 5 mill. Fr.

Towarzystwo przyiaciół wolności druku miewa częste posiedzenia, i stara się uzyskać wpływ do bioru nowych Deputowanych.

Dziś dana ma bydź w Tivoli zabawa, ktora okazałością przeyść ma wszystkie poprzedzaiące.

W Tulonie uzbraiany iest liniiowy okręt o 74 działach i 2 fregaty, a 3 inne okręty oczekiwane tam są z Roszfortu. Eskadra ta udać się ma do Gibraltaru i złączyć się z Angielską dla wypędzenia rokoszańskich korsarzów południowey Ameryki.

D. 8 b. m. ukończony został w Reimsie posąg Ludwika XV, który w Lipcu 1792 był zgruchotany, i będzie, iak sądzą, w dniu S. Ludwika postawiony.

Marszałek Gouvion St. Cyr, minister woienny, iest codziennie od wód Neris, które mu miały bardzo skutkować, oczekiwany. —— Jenerał Sebastiani iedzie do Korsyki. —— Jenerałowie Grouchy, Clauzel, Lefebre-Desnouettes i inni wychodnie Francuzcy, którzy znaydowali się w Ameryce, powracaią za pozwoleniem naszego Rządu do Niderlandów. —— Fouché, Xże Otranto, chciał w Minchen osiąść, ale Rząd Bawarski nie pozwolił mu na przełożenie naszego.

W Stenay nad Mozą założona została fabryka beczek na wino, w którey 15 ludzi wystawia w 12 godzinach 150 do 170 beczek, i spodziewaią się, że iak tylko ludzie się wprawią, wystawi ich w tymże przeciągu czasu 200.

Dziennik le Constitutionel iest ze wszystkich Paryzkich pism naywięcey czytany; wybiiaią go codziennie po 11,500 exemplarzy. Wydawcy iego wystarali się o nayzręcznieyszych pisarzy, na których czele znayduie się P. Etienne, autor wartych czytania listów o Paryżu w Minerwie. Oprocz tego pracuią nad nim. P. Baileul, autor pisma: *Examen de l'ouvrage de Mad. de Stael sur la revolution française*, P. Leon Thiessè, wydawca *Lettres normandes*, P. Senancour, P. Barriere i Girand, dway byli redaktorowie; lecz i Hr. Segur daie do tego dziennika artykuły, którego pierwszemi redaktorami iak dawniey są PP. Jouy i Tissot.

Wystawione tu zostały w ulicy Mail nowa łazienki, które nazwać można nietylko zupełnemi, ale nawet wykwintnemi. Znayduią się w nich nietylko suche, ale i mokre wszelkiego rodziu, mineralne i i aromatyczne parowe kąpiele. Przeszło do 100 izb idzie woda z Sekwany; obok znayduią się przepyszne sale do zabawy i liczna dobrana bibliioteka.

Znany Angielski Pułkownik Robert Wilson, który Lavalette uprowadził, przybył teraz do Paryża.

W Marssylii tak wielka znayduie się obfitość zboża, iż postanowione przez izbę ograniczenie wprowadzania go z zagranicy iest bardzo pożądane, i cena żyta nadzwyczay spadła.

Z wiadomego "nigdy„ które Minister sprawiedliwości Deserre w izbie Deputowanych przeciw wygnańcom, osobliwie Króloboycom, wyrzekł, iż nigdy niepowrocą, zrobiono tu teraz pieśń pod tytułem: *Jamais, romance du banni par deux Français.*

P. Vaublanc, były minister spraw wewnętrznych, wyda w krótce bohaterskie poema pod tytułem: „Opanowanie Konstantynopola przez Mahometa II.„

Wyszedł tu teraz z druku Iwszy tom Francuzkiego tłumaczenia historyi państwa Rossyyskiego Karamsina, a wyydzie ich jeszcze 7. Tłumaczami iey są PP. St. Thomas i Jauffret

W Departamencie Mozy znaleziono stare monety, pomiędzy którémi znayduie się bita w r. 1552 przez Henryka II. Króla Francuzkiego podczas zdobycia przez niego Lotaryngii. Znayduie się na niey czapka wolności pomiędzy dwiema sztyletami i napisy: wolność, Henryk, protektor Niemiec i poymanych Xiążąt.

Dziesięć nowych patentów na godność

parów rozdanych znowu zostało iako to Marszałkowi Gouvion St. Cyr, Hr. Damas, Choiseul, Lajunais, &c.

Dzienniki tuteysze zaczenaią zwolna do następuiących obiorów do izby Deputowanych zalecać swoich przyiaciół. Ministrowski dziennik Paryzki zalecał niedawno z wielkiemi pochwałami 4 kandydatów dla wyższey Marny, i dodał względem dwóch ostatnich Rozet i Poinsot, że 100 dni obradowali w izbie Deputowanych z Dziennik sporów postrzega w tem słabość Ministrów, którzy nie mogąc podług myśli kierować obiorami, staraią się uiąć dla siebie ludzi 100 dni obraduiących. Także Ministrowski dziennik Goniec odpowiada na to: Nie powinno teraz bydź wzmianki, ani o rewolucyi, ani o 100 dniach, wszystko iuż iest zakończone i nieodwołalnie zakończone! Dziennik sporów mniema, iż chociażby ieszcze zachodziły pieniężne rachunki z owych 100 dni, tedy tem pewniey powinny bydź zapomniane! Goniec nazywa ustawę o obiorach konstytucyią obiorów we Francyi, na którą nie godzi się targnąć, przeciw któremu twierdzeniu mocno powstaią dzienniki przeciwney strony. Ministeryium zdaie się uprzedzać różnemi sposobami liberalistów. Ministrowski dziennik Goniec czyni uwagę, że przy obiorach nie idzie o nic więcey, iak tylko o poznanie mężów, którzyby przez swóy charakter, wiadomość i zasady mogli, chcieli i czynili kraiowi usługi, i że takich mężów, gdzieby bądź znaydowali się, należy wyszukać, poważać i użyć, ponieważ przez taki wybor konstytucyyna Monarchiia zostanie coraz bardziey utwierdzoną. Dziennik Karzeł niebieski (Leona Thiessé) oświadcza wyraźnie, że roialiści zniknąć zwolna muszą z izby Deputowanych, ponieważ wyłączyła ich z niey ustawa o obiorach, która iest dla tego dla przeważaiącey większości Francuzów tak droga! Rzecz iuż ukończona; roialiści okazali się fałszywemi Bożkami, których obrazy należy zgruchotać, a po nich powinna przyiść koley na stronników Ministrowskich. —— Tak iedna przeciw drugiey strona powstaie, gdy tymczasem powszechna ciekawość natężona iest na wypadek nastąpić maiących obiorów.

Z Londynu d. 20 Lipca

P. Burdet w mowie swoiey w parlamencie, w którey wnosił o reformę parlamentu, ale wniosek iego nie utrzymał się, opisał iak następuie smutny stan sądownictwa w połączonych Królestwach: "Patrząc na szlimakowe postępowanie sądów i nieznośne taxy, odwrócić można dawne Angielskie przysłowie, i zamiast stósownie do naszey konstytucyi: " Nie będziemy nikomu prawa i sprawiedliwości przeciągać, wstrzymywać i sprzedawać,„ powiedzieć: " Będziemy każdemu utrudniać wydzielenie sprawiedliwości, ubogiemu iey zupełnie odmówiemy, a bogatemu sprzedamy.„

Kompaniia Artyleryi miasta Londynu odebrała rozkaz, aby była w gotowości do utrzymania spokoyności w czasie zgromadzenia ludu przez Hunta. Przeszło 10,000 mieszkańców miasta i przedmieścia Borough Southwark za pisać się miało za ochotników do utrzymania porządku w czasie tegoż zgromadzenia, którego Rząd wcale nie wzbrania.

Nauczyciele parafialnych szkół maią szczególnieyszą i szkodliwą przewagę nad

reformatorami naszemi.

Zgromadzenie ludu w Birmingham zaprowadziło odrazu roformę parlamentu i nadał sobie prawo obierania reprezentanta; obrało zaraz na rok swoim reprezentantem nieiakiego Wolselay, i rozeszło się spokoynie.

Towarzystwo kobiece w Stockport, które chce kray zreformować, obowiązało się w swoich statutach zachęcać swoich mężów i synów do nasladowania Rzymian, którzy walczyli za wolność, a córki swoie i znaiome kobiety do postępowania na wzór Spartanek, które cieszyły się, gdy kto w obronie oyczyzny poległ. Reformatorki te rozesłały do różnych okolic Anglii deputowanych, dla utworzenia Amazońskiey Rzpltey, iakiey ieszcze nie było.

W Manszestrze utworzyli mieszkańcy zbroyny związek dla utrzymania w tem mieście i iego okolicy spokoyności. W Cnaster i po innych mieyscach podobneż utworzono związki.

Podług Gazety Goniec w Zieduoczonych Stanach półnoćney Ameryki z obawy, izby wyspa Kuba niedostała się w ręce Anglików, proponuią Rządowi aby ią Jenerałowi Jackson rozkazał osadzić, dodaiąc: iż Kongress nie może nic więcey przeciw temu środkowi powiedzieć, iak iż złą drogą zrobiono dobrze.

Toż pismo nie przestaie zachwalać proiektu zaludnienia przylądka Dobrey nadziei Anglikami. Rozmnożenie tam pszenicy, wyraża, iest nader łatwe; a lubo osadnicy nie znaleźliby na ościennych wyspach na nią pokupu, mogliby iednak wczasie nieurodzaiu i drogości zaopatrzyć nią Anglią.

Podług ostatnich doniesień z Wenezueli zaszła pomiędzy powstańcami i wyso. kami Hiszpańskiemi potyczka z korzyścią pierwszych. Walka ta zaszła między korpusem Jenerała Sardinias i tylną strażą Hiszpanów. Wszystka młodzież powołana iest w kraiach Wenezueli do brania się do oręża. Po miastach młodzież wychodząca z lat dziecinnych odbywa służbę woyskową. Ulanorosowie, mieszkańcy nizin, którzy należą do brygady Jenerała Paez, i 4ro tysiączny korpus składaią, stali się iuż Hiszpanom bardzo strasznemi. Jest to mocny, przedsiębierczy i z skłonności bitny lud, który oddawna przez woiowanie kupami zaprawił się do woyny.

Gazeta Wasingtońska pod d. 5 Czerwca zawiera formalne ogłoszenie się Rzpltey Wenezueli za niepodległą.

Podług doniesień z zachodnich Indyy Mac Gregor, który na Hayti przybył, trudni się nową wyprawą przeciw odnodze Mexykańskiey. Jenerał Hiszpański Hoare, który pobił Mac Gregora w Porto-Bello, iest rodem z Wexford w Jrlandyi.

Z Belfast w Jrlandyi wyniosło się w tym roku 5881 ludzi do Ameryki.

Okręt Czarownic który w drodze z wschodnich Jndyy, wstąpił na wyspę S. Heleny, zapewnia, że Bonaparte ciągle w iednakowem zostaie stanie zdrowia, i niep zyymuie żadnego odwiedzenia od obcych.

Z Karlsruhe d. 22 Lipca

Na posiedzeniu d. 19 drugiey izby Stanów Badeńskich Kommissarz Nebenius odczytał dwa poselstwa od W. Xcia; pierwsze o maiącem nastąpić zaślubieniu Margrabi Leopolda z Królewną Zofią, a

drugego o zatęczeniu teraźnieyszego stanu posiadłości W. Xięstwa Badeńskiego przez cztery wielkie Mocarstwa Austryią, Rossyią, Prussy i Angliią, z iedynem tylko ustąpieniem Bawaryi małego państwa Steinfels, a za to ustąpi Bawaryia Badenowi Gerolsek. Woyskowa dróga między Wircburgiem i Nadreńską Bawaryią zostawiona bydź ma mieszkańcom obu kraiów. Izba wyznaczyła deputacyią, dla ułożenia adressu podziękowania do W. Xcia za udzielenie iey obu ważnych tych i przyiemnych zdarzeń. Potem trudniła się roztrząsaniem budżetu, a mianowicie zmnieyszeniem pensyy, które na r. 1819 o 40.000, a na r. 1820 o 80,00 Zr. zmnieyszyła. Na poprzedzaiących dwóch posiedzeniach zmnieyszyła listę cywilną i wydatki Dworu o 55,000 Zr. rocznie. — Na kilka dni w przódy udało się dwóch członków z budżetowey kommissyi do Margrabiny wdowy do Bruchsal z doniesieniem iey, iż wolą iest izby zmnieyszyć iey pensyią, na co ona odpowiedziała: iż oddawna przyzwyczaioną iest czynić dla kraiu ofiary, skoro ich tylko dobro publiczne wymaga. — Na posiedzeniu d. 20 zdał P. Liebenstein w imieniu dotyczącey się kommissyi piękny i z pochwałami przyięty rapport o wolności druku. Potem przystąpiła izba do dalszego roztrząsania budżetu, a mianowicie względem wydatków na woysko. Jenerał porucznik i Prezes woiennego Ministeryium Schäster wszedł na mownicę i przekładał naydowodniey z wszystkiemi szczegółami niepodobieństwo zmnieyszenia wyrachowanych na woysko wydatków. Izba zobaczyła się więc spowodowaną do odłożenia roztrząsania tego przedmiotu do nazaiutrza, ażeby członki miały czas do zastanowienia się nad nowemi przedstanowieniami rządu.

Przybyły tu przed kilku dniami W. Xże Weymarski dziś z tąd wyiechał.

Z Karlskrony d. 20 Lipca.

D. 13 b. m. wyiechał N. Król z Następcą tronu z Helsingborga i d. 18 na granicę Bleking przybył, gdzie był od Gubernatora prowincyi Brinkmann i mieszkańców nayuroczyściey przyięty. Onegday o godzinie 10 w wieczór mieliśmy szczęście widzieć przybywaiącego tu naszego Monarchę z Następcą tronu. Powitanemi byli przez dowodzącego tu Admirała, Barona Lagerstråle, władze i licznie zgromadzonych mieszkańców; miasto było oświecone. Wczoray rano oglądali port i warsztat okrętowy i raczyli przyiąć śniadanie, które officerowie admiralicyi sporządzić kazali na nowym liniiowym okręcie Karol XIII który dziś z warsztatu spuszczony zostanie. Okręt ten o 84 działach iest naypięknieyszym ze wszystkich naszych okrętów, a nazwisko iego przypomina imie Króla, który niegdy upięknił sławę morskiey naszey siły. Zdrowie, które wniósł Król na pamiątkę Karola XIII zostało z naywiększym zapałem spełnione. Port i okolice zapełnione były ludem, który przy wystrzałach radośnie Hurrah! wykrzyknął. Po śniadaniu udał się Król i Następca tronu na okręt Karol XIV który teraz iest budowany, i na którym znaydowało się mnóstwo dam. Potem oglądali zupełnienie naprawiony liniiowy okręt Tapperheton i nową korwetę, która nosi nazwisko Jaramas, które dawniey zmarły Król nadał fregacie. Po obeyrzeniu warowni, i innych osobliwości, i po oświadczeniu swoiego ukontentowania, po.

wrócił J. K. Mość z Następcą tronu w wieczór przy radosnych okrzykach do miasta. Jutro uda się przez Calmar w dalszą drogę do Sztokolmu.

Z Madrytu d. 7 Lipca.

Amerykański liniowy okręt Wasington o 80 działach stoi ciągle w Kadyxie i nie odpłynie póty, póki nie nastąpi rezolucyia względem traktatu o Florydach.

Gdy Monarcha nasz przybył do Sacedon, wyłożyli mieszkańcy muły i ciągnęli iego powóz. Niepoiechał tam z nim Minister Lozano de Torres, ale tylko P. Salmon, który przeznaczony bydź ma na posła do Hagi.

Były Minister spraw zagranicznych, Marg. Casa d'Iruio, zawieziony został iako więzień do zamku Segovia.

Mówią tu ciągle, iż wielka Kadyxka wyprawa, którą dowodzić będzie Hr. Abisbal, Jenerał Odonell, iest bardzo przyśpieszana. Liczbę płynącego na niey woyska podaią do 30,000. Z różnych portów posełaią teraz do Kadyxu wiele maytków, którzy użytemi będą do tey wyprawy.

Z Bruxelli d. 23 Lipca.

Sławny Professor Brugman w Leydzie umarł w nocy d. d. 22 b. m. na appoplexyią.

Nasza eskadra znayduiąca się teraz w Mahon, składa się z 5 woiennych okrętów. Przybyły tamże dwa woienne Hiszpańskie okręty.

Poseł Pruski, Xżę Hatzfeld, poiechał ztąd także do Akwisgranu.

Nasza Następczyna tronu będzie znowu wkrótce rozwiązaną.

Niesłychana burza spustoszyła w okolicy Litoud (północney Brabancyi) 17 wsi i wszystkie urodzaie mieszkańców zniszczyła. Król dowiedziawszy się o nieszczęśliwem tem zdarzeniu posłał z swey szkatuły 3000 Zł. dla wsparcia nieszczęśliwych mieszkańców.

Z Sztokolmu d. 20 Lipca.

Wczoray przybył tu z Hamburga P. Godeffroy. —— Wczoray nadbiegł goniec do Posła Francuzkiego. Związki nasze z Francyią co raz ściśley się koiarzą.

W Dalekarlii, Schonen i Wermeland są tego lata nayobfitsze urodzaie.

Doktor prawa, P. Schröder, z Meklenburga, który przez 8 do 9 miesięcy uczył się w Uniwersytecie Upsali, wydał tu w tych dniach pismo pod tytułem: „Finskie Ruiny„ w ięzyku Finskim obok z tłumaczeniem Niemieckim, i przypisał go oycu swoiemu. Znawcy chwalą bardzo dokładności tego pisma, z iaką iest wypracowane.

Z Strasburga d. 17 Lipca.

D. 15 b. m. około godziny 6 wieczorem przybył tu z Kel J. Królewiczowska Mość Następca tronu Pruskiego, odwiedziwszy wprzód Heidelberg, inkognito z 11 osobami. Obeyrzawszy Münster, pomnik Marszałka Saskiego w Kościele S. Tomasza i niektóre części miasta, powrócił tego ieszcze wieczora przez most Nadreński do Niemiec.

Z Kopenhagi d. 24 Lipca.

Hr. de la Ferronays, pełnomocny poseł i nadzwyczayny Minister N. Króla Francuzkiego przy Dworze tuteyszym, odwołany ztąd od swoiego Króla i Pana i w tym samem znaczeniu przy Dworze Rossyyskim umieszczony został. Pożegnawszy onegday Króla i Królową, zamyśla dziś do Paryż udać się w podróż.

DODATEK

DO Nro 63.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 8 SIERPNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— Z Krakowa —

Dalszy ciąg Obserwacyi Komety] w Obserwatorium krakowskim.

1819.	T. M. Cracoviae.	A. R. Cometae.	D. Declinatio.
20 *Iulii*	11h. 55 0,8	110° 42' 45''	52° 4' 16''
26 . . .	11 44 35	120 32 15	51 48 18
1 *Augu.*	11 31 4	122 27 45	51 36 10
3 . . .	11 26 40	123 21 30	51 25 24.

Obserwacye przeszłe i teraźnieysze są pozorne, to iest nie są oczyszczone z Refrakcyi i innych poprawek dla przywiedzenia ich do prawdziwego położenia Komety iakie ma w przestrzeni świata.

Już z tych obserwacyi daią się wywieść niektóre ważne wnioski.

Z obserwacyi 26 Lipca postrzegamy, że zboczenie północne zaczyna się zmnieyszać, że więc Kometa będący teraz w Ostrowidzu, zaczyna się znowu zbliżać do Równika, a przeszedłszy obraz raka spuści się do swego dolnego węzła na Ekliptyce.

Już tedy otrzymały się dostateczne Elementa rachunkowe do poznania choć tymczasowie i z przybliżeniem natury biegu Komety i porównania go z dotąd uważanemi.

A naprzód: niezgadza się z prawdą umieszczona w niektórych gazetach wiadomość, iakoby ten Kometa miał bydź tymże samym, który odkrył P. Pons w Marsilii 12 Czerwca w Konstellacyi Lwa —— Przepowiedzenie to niemiało żadney naukowey, ani obserwacyiney zasady.

Niemoże także bydź porównanym z dotąd uważanemi, i iest zupełnie nowem ziawieniem.

Swiatło Komety znacznie w krótkim czasie osłabiało, tak że go iuż trudno dostrzedz gołem okiem. Teleskopem może bydź iednak do końca tego miesiąca i nieco dłużey rozpoznanym. Nagłe to osłabienie światła i wypadki rachunkowe z przytoczonych obserwacyi wywiedzione wskazuią niezmierną bystrość biegu tego Komety, zwłaszcza w miesiącu Czerwcu w przechodzie swym w około słońca, od którego równie iak od ziemi znacznie się iuż oddalił.

Gdy drógą gazety nayprędzey i naydogodniey udzielać się mogą w treści nie-

kawe i pożyteczne wiadomości, umieściemy tu niektóre z nich, bliżey nas w obecnym przedmiocie interessu ące.

Równie iak nasz *Kopernik* dał nową postać Astronomii nieśmiertelnem swem dziełem: „de Revolutionibus orbium coelestium Norimbergæ anno 1543, tak drugi nasz rodak Stanisław Lubieniecki w klassycznem swem dziele: „Theatrum Cometarum &c. Amstelodami a. 1668„ prócz szacownego zbioru wszystkich pism Obserwacyi i korrespondencyi tyczących się Komet uważanych r. 1665 i 1666, okazał oraz światu droższą nad ten zbiór zaletę wzniosłego umysłu i zdrowego rozsądku, który i w odległych wiekach był Sławiańskiego rodu cechą. — Takiemi są między innemi wyrazy iego i zdanie w śród panuiącey powszechnie obawy Komet i zaślepień owych czasów, którenii wielu nawet między uczonemi było dręczonych.

Quantum ad judicium illorum Theologorum de presagio Cometarum, vellem illos prædicare suis auditoribus, quod eorum vitia, sine ullis Cometis, presagiunt satis malorum. — Tu facis perquam bene quod teneas viam securam inter superstitionem et atheismum. — Sunt plurimi, qui legunt istum illa et zelo importuno ac sanguine lento. „ Pag. 428.

Wreszcie dzieło i życie prześladowanego Lubienieckiego i z tego względu są szacownemi że podaią rzadkie wzory pracowitości, umiarkowania, ducha naukowego i usilności typograficzney.

Przyłączoną iest do tego dzieła, historya Komet od Potopu do r. 1665 z przydatkami historycznemi ważnych zdarzeń współczesnych. —— Wyiątki z tego szeregu Komet wyczytuiemy w zagranicznych gazetach bez wzmianki o Lubienieckim.

DONIESIENIA

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 16tym Sierpnia r. b. o godzinie 9tey ranney w Biórach Wydziału Policyi nastąpi licytacya publiczna do wypuszczenia w roczną Entreprysę wybielanie Kociołków w Koszarach Milicyinych do gotowania służących, do którey licytacyi szczególniey Maystrowie Professyi Kotlarskiey ninieyszym wzywaią się. —— O warunkach zaś licytacyi tudzież postanowioney cenie pierwszego wywołania od wybielenia iedney sztuki kociołka, i nakoniec o illości ogółowey wybielać się maiących kociołków Pretendenci każdego czasu szczególniey zaś w sam termin licytacyi w tymże Wydziale udzieloną mieć będą wiadomość. W Krakowie dnia 29 Lipca 1819.

Wozniakowski, *Senat. P.*
Konwicki, Sek.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Gdy po trzykroć tentowana publiczna licytacya sprzedarzy niektórych Domów Rządowych dla braku Konkurentów skutku nieotrzymała, przeto na mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 22 Czerwca r. b. N. 1873 Wydział zniża Pretium fisci tych Domów o iednęczwartą część, to iest: iż Cena pierwszego wywołania Domu przy Ulicy Kanowney pod N. 124 położonego zacznie się od summy złp. 4114 g. 9 Domu pod N. 125 przy tey Ulicy od summy 6087 złp. 17 gr. na Zamku pod N. 142 od Summy 502 złp. 15 gr. tamże pod N. 154 od summy złp. 2009 g. 7 tamże pod Numerem 155 od summy złp. 3233 gr. 7 przy Ulicy Szpitalney pod N. 594 od summy złp. 4789 gr. 15 Termin

zaś do tey Licytacyi naznacza się na dzień 13 i na tępne b. m. na godzinę 10 z rana która odbywać się będzie w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych pod tem samemi Warunkami, iak odprzednio oznaymiono, a mianowicie Vadium stanowi dziesiątą część summy szacunkowey; z zniżoney summy wylicytowaney, połowa tylko teraz opłacona będzie, druga zas połowa przy realności pozostanie z obowiązkiem płacenia 5 od 100. O innych Warunkach każdego czasu w Wydziale Dochodów Publicznych wiadomość udzieloną będzie. —— W Krakowie d. 4 Sierpnia 1819 r.

X. Bystrzonowski S. P.
Marcisiewicz Adj.

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa z Jego Okręgiem. Podaie do publiczney Wiadomości, iż gdy Sukcessorowie ś. p. Piotra Szrzednickiego z Imienia i mieysca zamieszkania nie śą wiadomi, przeto wzywa takowych, aby w przeciągu Miesiąca iednego, Prawa swoie iakie do spadku po tymże mieć mogą, Trybunałowi produkowali, w razie bowiem nie zgłoszenia się, skarb publiczny kraiu tuteyszego, stosownie do Art. 770. Kod. Cywilnego w posiadanie spadku w prowadzonym będzie.

W Krakowie dnia 23 Lipca 1819 Roku.

Mąkolski. V. P.
Skarzyński Sek:

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do artykułu 118 Kod. Cywilnego podaie ninieyszem do wiadomości powszechney, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, wyrokiem swem z dnia 27 Kwietnia r. b. na powództwo Wiktoryi Gędłowey włościanki w Wsi Nowaiowey Górze, Okręgu Wolnego Miasta. Krakowa zamieszkałey wydanym, nakazał wyszukiwanie nieprzytomnego męża iey Jana Gędła, przeszło od lat czterech żadney, ani o życiu, ani o mieyscu swego pobytu dotąd wiadomośc niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności rzeczonego Jana Gędły Sądowi Pokoiu Okręgu Krzeszowieckiego. W Krakowie dnia 22 Czerwca 1819.

Piekarski.
Raubach Sek: S. Ap.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu Artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaie ninieyszem do powszechnay wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego wyrokiem swym w dniu 6tym Maia r. b. wydanym — na powództwo Maryanny z Bytomskich Dulowskiey wydanym nakazał wyszukiwanie Męża iey Andrzeia Dulowskiego, przeszło od lat 4 w mieyscu ostatniego zamieszkania Mieście Chrzanowie nieprzytomnego i żadney wiadomości o sobie niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenia nieprzytomnego tegóż Andrzeia Dulowskiego, Sądowi Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego. W Krakowie dnia 22 Czerwca 1819 Roku.

Piakarski.
Raubach, Sek. S. Ap.

Główna Dyrekcyia Górnicza, czyni wiadomo wszystkim, chęć Dzierżawienia propinacyiów i Młynów maiącym, iż w Kancellaryi Dozorstwa Starochowskiego w Wsi Starochowiach, między Wachockim a Wirzbnikiem położoney, przed Delegowanym z Główney Dyrekcyi Górniczey W.ᵐ Morytz nadradcą Hut i Budowli w dniu 16 Sierpnia r. b o godzinie 10 ranney, odbędzie się Publiczna Licytacya przez zapieczętowane Deklaracye dwa dni trwać maiąca, na wydzierżawienie propinacyów i Młynów w Ekonomii Iłżeckiey położonych, do fabryk Rządowych teraz należących niżey wyrażonych.

1. Propinacyi w Karczmie zaiezdney w Wsi Małyszynie którey praetium fisci. fp. . . . . . 1000.
2. Młyna wodnego o 2ch kamieniach w tey Wsi ditto. . 800.

3. Propinacyi	w Wsi	Lipia	. . . .	1000.
4. ditto.	ditto.	Lubieni	. . . .	1000.
5. ditto.	ditto.	Jasieniey	. . . .	900.
6. ditto.	ditto.	Kaplicy	. . . .	180.
7. ditto.	ditto.	Tychowic	. . . .	1200.

Których Dzierżawa niżey ofiaruiącym na Rok ieden, a wyżey nad ustanowione praetium fisci, na lat trzy przyznaną będzie. — Życzących sobie przeto tey Dzierżawy za opatrzonych w Vadium odpowiadaiące 15 procentu oznaczoney na praetium fisci Summy, na dzień i godzinę oznaczoną zaprasza.

Działo się w Kielcach na Posiedzeniu Główney Dyrekcyi Górniczey dnia 24 Lipca 1819 r.

Za Dyrektora Głównego *Jerowski.*
Tomaszewski, Sek. Jen.
Jastrzebski Ad.

W Kazmierzu przy Krakowie w domu pod Nr. 118 przy Ulicy Zydowskiey, sprzedany zostanie miód, i wisniak na beczki, w drodze exekucyi Starozakon: Tobiasza Moycyngera własny, na rzecz Ur. Michała Filipowskiego przez publiczną licytacyą dnia 10 b. m. i r. o godzinie 10 ranney za gotową zapłatę; kupna życzących sobie, podpisany na oznaczony czas i mieysce zaprasza. — W Krakowie dnia 6 Sierpnia 1819 roku.

Jan Chrzcic: Krukowski, Kom. Sąd.

W dnia 9 Sierpnia r. b. o godzinie 9 przed południem w Krakowie na Kazmierzu w domu pod L. 207 odbędzie się sprzedarz w drodze exekucyi nieruchomości, iako to: Komod, Lichtarzy mosiężnych, Bielizny, i kilku łyżek srebrnych i grabek takichże, gdzie oraz dochody z mieszkań domu tegoż od dnia 29 Września r b. zaczynaiąc na rok ieden wydzierżawione zostaną — W Krakowie dnia 3 Sierpnia 1819

Jacek Kawecki, Kom: Sąd.

W dniu 12 Sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana w domu pod L. 266 przy ulicy Wiślney, będą drogą Exekucyi przez licytacyią sprzedane 90 sztuk łat, tudzież mieszkania w naiem na rok ieden od dnia 1go Października r. b. do ostatniego 1 Września 1820 wypuszczone — W Krakowie dnia 4 Sierpnia 1819

Henryk Salamoński Komo: Sąd:

Na ulicy S. Jana na przeciwko S. Jana Klasztoru iest; w Kamienicy pod Nrem 462 całe pierwsze piętro porządnie przybrane, i z wszelką dogodnością dla mieszkańca urządzone ze wszelkiemi mniey lub więcey potrzebnemi wygodam, rocznie lub trzechletnie od każdego dnia do wydzierżawienia; życzący sobie naiąć pomienione mieszkanie, zechce się udać do gospodarza Kamienicy w podle będącey pod N 463 Adama Struzińskiego, któremu właściciel obydwóch tych domów czynność tę polecił.

Zalecenie znakomitey Gościnni. — Podpisana ma honor uwiadomić wszystkich Podróżnych, iż w Cieszenie w Szląsku Austryiackim znayduie się w wielkim Rynku pod znakiem Jelenia szarego iak naylepiey urządzony i we wszystkie potrzeby dla wygody Podróżnych opatrzony Dom gościenny, w którym dostać można wszelkiego gatunku win tak stołowych, iako i wetowych, niemniey nay wybornieyszych potraw, a to za naypomierniejszą cenę. Poleca ona ten Dom wszystkim Podróżnym, i pochlebia sobie, iż kto ią obecnością swoią zaszczyci, pewnie iey zadowolnienia swego i zalety nie odmowi.

Zofija Raab, Traktierka.

Recommendation d'un Hotel distingué. — *La Sousignée a l'honneur, d'averter M. M. tous les voyageurs, que l'hotel au cerf brun, sur la grande place, a Teschen, en Silesie Autrichienne est très proprement garni de tout, ce qui faut a la commodité de M. M. les voyageurs; cet hotel est aussi pourvu des meilleurs vins de table et du desert de tous les sortes, et d'une cuisine exquise, tout au prix le plus juste. Elle recommende cet hotel, a M. M. tous les voyageurs, et se flatte, que quiconque l'aura honoré de sa presence, loi ne refusera son approbation, et sa recommendation.*

Sophie Raab, aubergiste.